

DIWYGIWYD DROS DRO AR GYFER Y PANDEMIG COVID:

Dilys tan Ebrill 2021

Gweithdrefnau Gweithredu Safonol (SOPs) ar gyfer ddefnyddio adrenalin (epinfrin) gan ddefnyddio chwistrellwr awtomatig (dyfais bin) mewn lleoliadau cymunedol.

***RHAID i'r holl staff y disgwylir iddynt ddefnyddio'r Gweithdrefnau Gweithredu Safonol fod wedi derbyn hyfforddiant QCF lefel 2 neu uwch a derbyn asesiad i sicrhau cymhwysedd ym mhob gweithdrefn berthnasol**

Awdur a Theitl	Cyfarwyddwr Cynorthwyol Fferyllfa a Rheoli Meddyginiaethau BIPBC			
Adran gyfrifol / director:	Cyfarwyddwr Gweithredol Nyrsio, fferyllfa a Rheoli Meddyginiaethau Awdurdodau Lleol			
Cymeradwywyd gan:	MPPP, DTG Arolygiaeth Gofal a Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru (AGGCC), Fforwm Gofal yn y Cartref a Fforwm Gofal Cymru			
Dyddiad Cymeradwyo	Tachwedd 2015/ Mehefin 2020			
Dyddiad actifadu	Tachwedd 2015			
Dogfennau i'w darllen ochr yn ochr â'r ddogfen hon:	<ul style="list-style-type: none">• Safonau arferion gorau a gweithdrefnau gweithredu safonol terfynol ar gyfer rheoli meddyginiaethau ar gyfer pob lleoliad gofal Ebrill 2020• Dull Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau Cartrefi Gofal yng Ngogledd Cymru• Gweithdrefn Gweithredu Safonol ar gyfer rheoli meddyginiaethau mewn lleoliadau cartref yng Ngogledd Cymru• Dougherty L. & Lister S. (2011) The Royal Marsden Hospital Manual of Clinical Nursing• Royal Pharmaceutical Society Professional Guidance on the Administration of Medicines in Healthcare Settings. (Ionawr 2019)• Canllawiau Cymru Gyfan ar Ddirprwyo Addysg a Gwella Iechyd Cymru ar gyfer Iechyd a Gofal Cymdeithasol (HEIW 2020)• Egwyddorion Arweiniol Cenedlaethol ar gyfer Cymorth Meddyginiaethau yn y Sector Gofal Cartref (ADSS Cymru 2019)• Hyfforddiant rhoi meddyginiaeth COVID- 19 (HEIW 2020)			
Dyddiad adolygiad nesaf:	Ebrill 2021			
Dyddiad yr EqIA cwblhawyd:	Tachwedd 15 (Polisi Trosfwaol MM01)			
Gweithredwyd yn gyntaf	Tachwedd 2015			
Adolygwyd yn flaenorol:	Rhag 2016	Chwe 2019	Ebrill 2020	
Gwnaed newidiadau do/naddo:	Do	do	Do –COVID-19	

Dull Gweithredu Safonol i roi adrenalin (epinffrin) gan ddefnyddio chwistrellwr awtomatig (dyfais bin)

Cyngor: - Mae adrenalin i'w roi trwy bigiad mewngyhyrol ar gael ar ffurf 'chwistrellwyr awtomatig' (e.e. Emerade®, EpiPen®, beu Jext®), sef chwistrelli wedi'u cydosod ymlaen llaw gyda nodwydd sy'n addas i roi meddyginiaeth yn gyflym iawn (os oes angen i'r sawl sy'n bresennol neu i ddarparwr gofal iechyd roi'r feddyginiaeth, dyma'r unig baratoad sydd ar gael).

Dylai pecynnau lle mae'r unigolyn yn rhoi meddyginiaeth drosto ei hun **gael eu labelu'n glir gydag enw a chyfarwyddiadau'r preswlydd** ar sut i roi adrenalin a dylai **taflen wybodaeth gael ei chynnwys yn y bocs**. Mae'n bwysig sicrhau bod preswylwyr sydd mewn perygl a'u gofalwyr yn deall y canlynol:

1. Dylid cario dwy ddyfais chwistrellu bob amser i drin symptomau hyd nes y bydd cymorth meddygol ar gael; os, ar ôl y pigiad cyntaf, na fydd y preswlydd yn dechrau teimlo'n well, dylid rhoi'r ail bigiad ryw bump i bymtheg munud ar ôl yr un cyntaf
2. Dylid galw ambiwlans ar ôl rhoi'r feddyginiaeth, hyd yn oed os bydd y symptomau'n gwella
3. Dylai'r preswlydd orwedd gan godi ei goesau (oni bai bod ganddo anawsterau anadlu, ac yn yr achos hwnnw, dylai godi ar ei eistedd) ac ni ddylid ei adael ar ei ben ei hun.
4. Dylai'r chwistrell awtomatig adrenalin gael ei defnyddio unwaith yn unig ac yna, mae'n rhaid ei gwaredu'n ddiogel.

Symptomau adweithiau anaffylaxis:

Gall symptomau ddatblygu'n gyflym o fewn munudau neu dros gyfnod o oriau ar ôl dod i gysylltiad ag alergen.

Mae symptomau critigol yn cynnwys:

- Cosi dros bob rhan o'r corff neu ddim ond mewn un neu ddau o fannau
- Brech wedi'i chodi sy'n goch ac yn flotiog fel pigladau danadl poethion (y ddanad frech)
- Gwichian (fel asthma)
- Yn arwain at anhawster anadlu neu anadlu swnllyd
- Chwydu a/neu ddolur rhydd
- Chwyddo, yn enwedig yn ardal y geg a'r gwddf
- Chwyddo o amgylch y llygaid
- Yn teimlo nad yw'n gallu llyncu neu lafoerio
- Llewygu neu lesmeirio

	Gweithred	Sail resymegol
1.	Cadwch y pin yn y pecyn a'i gadw ar dymheredd ystafell. Gwiriwch y dyddiad dod i ben yn rheolaidd	Er mwyn ei amddiffyn rhag golau
2.	Cyn rhoi unrhyw feddyginiaeth bresgripsiwn, mae'n rhaid i'r gweithiwr gofal edrych ar MAR neu siart gyfatebol y preswlydd gan wirio a dilyn y weithdrefn a ddisgrifir yn Adran 7	Er mwyn atal unrhyw gangymeriadau rhag codi
3.	Os yw'r preswlydd yn anymwybodol, rhowch yr unigolyn yn yr ystum adfer, llaciwch ei ddillad a pheidiwch â'i ordyrru.	Y preswlydd yn y safle cywir i dderbyn triniaeth

Os yw'n ymwy	gan godi ei goesau (oni bai bod ganddo anawsterau anadlu, ac yn yr achos hwnnw, dylai godi ar ei eistedd) ac ni ddylid ei adael ar ei ben ei hun.	
4.	Nid oes angen tynnu unrhyw ddillad ysgafn gan fod modd rhoi'r chwistrell awtomatig yn syth trwy'r defnydd. Safle rhoi'r feddyginiaeth yw'r chwarter allanol uchaf, hanner ffordd trwy'r glun a'r glin	Safle cywir chwistrellu
5.	Gafaelwch yn y chwistrell awtomatig yn eich prif law (y llaw y byddwch yn ei defnyddio i ysgrifennu), gyda'r bawd yn agosaf at y caead neu'r gorchudd diogelwch a ffurfiwch ddwrn o amgylch y pin (blaen i lawr). Tynnwch y caead neu'r gorchudd diogelwch.	Paratoi cyn rhoi
6.	<p>Epipen®: Tynnwch y caead diogelwch glas Daliwch ddyfais y pin ar bellter o ryw 10cm i ffwrdd o'r glun allanol. Pigwch flaen oren yr Epipen® yn gadarn i'r glun allanol ar ongl sgwâr (ongl 90 gradd) (gwrandewch am y clic). Daliwch y cyfan yn gadarn yn erbyn y glun am 10 eiliad. Tynnwch yr Epipen® (bydd clawr y nodwydd yn ymestyn i orchuddio'r nodwydd)</p> <p>Jext®: Tynnwch y caead melyn Rhowch y blaen du yn erbyn y glun allanol ac yna gwthiwch y chwistrell i mewn i'r glun yn gadarn hyd nes y bydd yn 'clicio' a'i ddal am 10 eiliad. Tynnwch y Jext® (bydd clawr y nodwydd yn ymestyn i orchuddio'r nodwydd)</p> <p>Emerade® Tynnwch gaead y nodwydd o'r ddyfais Daliwch ddyfais y pin yn erbyn y glun allanol ac yna, gwthiwch y chwistrell yn gadarn i'r glun a'i dal am bum eiliad Tynnwch yr Emerade® (bydd clawr y nodwydd yn ymestyn i orchuddio'r nodwydd)</p>	<p>Gwiriwch a pharatowch y feddyginiaeth yn unol â chyfarwyddiadau'r gwneuthurwr</p> <p><i>D.S.: Mae techneg chwistrellu'n benodol i ddyfeisiau, gweler y fideos hyfforddiant ar-lein.</i></p>
7.	Tylinwch ardal y pigiad a 10 eiliad	Er mwyn cynorthwyo cylchrediad y gwaed a dosbarthu'r feddyginiaeth
8.	Gwaredwch y chwistrell awtomatig mewn modd diogel - gallwch naill ai roi'r ddyfais ar ôl ei defnyddio i'r parafeddygon er mwyn iddynt gael gwared arni neu ei rhoi'n ôl yn y blwch a mynd â hi'n ôl at y fferyllfa gymunedol.	Er mwyn cynnal amgylchedd gwaith diogel
9.	Cofnodwch roi'r feddyginiaeth ar y MAR neu'r siartiau cyfatebol a'i nodi yng nghynllun gofal y preswilydd Cofnodwch y safle, y ddos a'r amser rhoi ar y MAR neu'r siart gyfatebol a'r canlyniad yng nghynllun gofal y preswilydd. Rhowch wybod i'r gofalwyr/ gweithwyr gofal meddygol am y digwyddiad anaffylactig.	Er mwyn cynnal cofnodion manwl-gywir (gweler Adran 9 Cadw Cofnodion Meddyginiaeth) a darparu pwynt cyfeirio yn achos unrhyw ymholiadau ac osgoi dyblygu triniaeth

10.	I gael sylw meddygol brys: ffonwch 999	Er mwyn cael cymorth meddygol
11.	Os na fydd gwasanaethau ambiwlans wedi cyrraedd 15 munud ar ôl rhoi'r pin adrenalin (epineffrin) cyntaf, yna gellir rhoi ail bin adrenalin (epineffrin) (dilynwch y canllawiau uchod)	Ni all preswlydd gael mwy na dau achos o roi chwistrellwyr awtomatig o adrenalin
12.	Cofnodwch roi'r chwistrell awtomatig o adrenalin ar yr MAR neu'r siart gyfatebol ac yn nodiadau'r preswlydd. Cysylltwch â'r rheolwr/unigolyn cyfrifol a rhowch wybod iddo am y sefyllfa	Er mwyn cynorthwyo cyfathrebu a'r trywydd archwilio.
13.	Sicrhewch fod y meddyg teulu yn darparu chwistrell awtomatig newydd.	Er mwyn cynnal system gofal diogel